

Editorial

Drugi numer „Farmakoterapii w Psychiatrii i Neurologii” z roku 2013 zawiera cztery prace poglądowe, jedną pracę kazuistyczną oraz sprawozdanie. Zeszyt otwiera artykuł dr. Leszka Rudzkiego i prof. Agaty Szulc z Kliniki Psychiatrii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku na temat wpływu flory bakteryjnej na ośrodkowy układ nerwowy (OUN) i potencjalnego znaczenia tego zjawiska w leczeniu zaburzeń psychicznych. Autorzy przedstawiają szereg zależności pomiędzy jelitową florą bakteryjną a funkcją OUN, przy udziale takich mechanizmów, jak modulacje poziomów cytokin pro- i przeciwzapalnych, wpływ na poziom tryptofanu – prekursora serotoniny – i jego metabolitów w szlaku kinureninowym, interakcja z jelitowym i autonomicznym układem nerwowym, zwłaszcza nerwem błędnym, oraz poprzez regulację czynności osi stresowej (podwzgórzowo-przysadkowo-nadnerczowej). Prezentują również możliwości suplementacji probiotykami w terapii zaburzeń psychicznych, głównie depresyjnych i lękowych, oraz w profilaktyce efektów stresu psychologicznego, poprzez zmniejszanie przepuszczalności bariery jelitowej.

Drugi artykuł, którego autorami są prof. Łukasz Świącicki i dr Marlena Sokół-Szawłowska z II Kliniki Psychiatrycznej Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, dotyczy niezwykle trudnego zagadnienia terapeutycznego, jakim jest leczenie choroby afektywnej dwubiegunowej (ChAD) z szybką zmianą faz. Przedstawiono wyniki badań przeprowadzonych z zastosowaniem leków normotymicznych I i II generacji, omówiono kontrowersje związane z podawaniem w tych stanach leków przeciwdepresyjnych oraz doświadczenia z zastosowaniem antagonistów kanału wapniowego i hormonów tarczycy. Alternatywą dla terapii farmakologicznej w wypadku szybkiej zmiany faz w chorobie afektywnej dwubiegunowej może być podtrzymująca terapia elektrowstrząsowa, a prawdopodobnie również przezczaszkowa stymulacja elektromagnetyczna.

Kolejna praca poglądowa, której autorem jest dr Wiesław Cubała z Kliniki Psychiatrii Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, poświęcony jest zagadnieniu farmakoterapii w zaburzeniach lękowych współistniejących z ChAD. Przy doborze farmakoterapii w takich stanach kluczowa jest ocena możliwych modyfikacji w obrębie leków wykazujących działanie normotymiczne. Zdaniem autora, w wypadku współchorobowości zaburzeń lękowych i ChAD lekami normotymicznymi z wyboru w monoterapii są walproinian, kwetiapina, olanzapina oraz lamotrygina.

Prof. Marek Jarema z III Kliniki Psychiatrycznej Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie przedstawia preparat ziołowy Sedatif PC jako alternatywę dla leków anksjolitycznych. Szereg substancji czynnych zawartych w produktach roślinnych wchodzących w skład tego leku może wywierać działanie terapeutyczne w stanach nadmiernej pobudliwości nerwowej, nerwowości związanej z działaniem czynników stresogennych i w objawach ze strony układu wegetatywnego czy zaburzeniach snu, co stwierdzono w szeregu badań klinicznych.

Dr Władysław Sterna ze Szpitala Psychiatrycznego w Gorzowie prezentuje przypadek 46-letniego mężczyzny, od wielu lat leczonego z powodu schizofrenii, u którego doszło do wystąpienia złośliwego zespołu neuroleptycznego. Z powodu stanu zagrożenia życia pacjent był hospitalizowany w oddziale Intensywnej Terapii, gdzie rozpoczęto procedurę leczenia zabiegami elektrowstrząsowymi. Poprawę uzyskano dopiero po zastosowaniu maksymalnych dawek prądu, zmianie środka znieczulającego oraz dodaniu klozapiny. Na podkreślenie zasługuje fakt bardzo dobrej współpracy w leczeniu lekarzy różnych specjalności.

Obecny numer zamyka sprawozdanie z I Szkoły Neuropsychofarmakologii Wieku Podeszłego zorganizowanej przez Europejskie Towarzystwo Neuropsychofarmakologii (ECNP) w Wenecji w dniach 28 kwietnia – 3 maja 2013 roku, jakie przedstawiają polscy uczestnicy tego wydarzenia: dr Patryk Piotrowski z Katedry Psychiatrii UM we Wrocławiu, dr Jakub Kaźmierski z Kliniki Psychiatrii Wieku Podeszłego UM w Łodzi oraz dr Radosław

Stepańczak z Kliniki Psychiatrii i Psychoterapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Omawiają oni poszczególne wystąpienia, przytaczając kluczowe wnioski płynące z zajęć teoretycznych i praktycznych. Uczestnicy szkoły mieli możliwość analizy przypadków klinicznych oraz prowadzenia polemiki z osobami z innych krajów, w czasie której wykładowcy pełnili funkcje moderatorów. Sprawozdanie stanowi syntetyczne podsumowanie tygodniowego intensywnego szkolenia w dziedzinie psychogeriatry.

W niniejszym numerze zamieszczono również informację o konferencji „Neuropsychiatria i Neuropsychologia. 2013 update”, która odbędzie się w Poznaniu dniach 21–22 listopada 2013. Jak co roku, formuła naukowa konferencji obejmuje „gorące” tematy (*hot topics*) neuropsychiatrii i neuropsychologii, o czym można się zorientować z zamieszczonego w niniejszym numerze panelu wykładowców oraz tematyki ich wykładów. Konferencję niewątpliwie uświetni wykładowca zagraniczny, jakim będzie prof. Rene Kahn, kierownik Katedry Psychiatrii Uniwersytetu w Utrechcie, wybitny specjalista w zakresie schizofrenii, który będzie mówił o aspekcie neurorozwojowym i neurodegeneracyjnym tej choroby. Tak więc konferencja zapowiada się niezwykle atrakcyjnie dla zainteresowanych psychiatrów, neurologów, psychologów i neurobiologów, i obok osób, które uczestniczą w niej od wielu lat, na pewno zyska wielu nowych zwolenników.

Życzę przyjemnej lektury kolejnego numeru naszego pisma i gorąco zachęcam polskich psychiatrów, neurologów i farmakologów do nadsyłania artykułów eksperymentalnych, poglądowych i kazuistycznych dotyczących terapii farmakologicznej w psychiatrii i neurologii. Nadsyłane prace należy umieszczać na panelu redakcyjnym dostępnym na stronie internetowej pisma <http://fpn.ipin.edu.pl>.

Prof. dr hab. med. Janusz Rybakowski